

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	2.20 zł.
Z odnośnikiem miesięcznie	2.30 zł.
W agencjach miesięcznie	2.30 zł.
Przez pocztę już z odnośnikiem	2.53 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 082

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. poczt. 33

Chojnice, środa 17 marca 1926 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 linowej od wiersza petyt, lub jego miejsce 16 gr., na 3-iej stronie 6 lin. 25 gr., na 2-iej stronie 6 lin. 50 gr. Dla Wielkiego Miasta to samo w guld. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Galimatjasz w Genewie.

Co mówi Vandervelde?

Belgijski minister spraw zagranicznych Vandervelde oświadczył dziennikarzom, że dnia 16-go bm. odbędzie się plenarne posiedzenie Zgromadzenia Ligi i że posiedzenie to będzie poświęcone sprawie podania Rzeszy o przyjęcie do Ligi. Będą jeszcze prowadzone poufne narady między delegacjami w celu usunięcia wszelkich nieporozumień. Gdyby — zresztą wbrew oczekiwaniom — rokowania te nie doprowadziły do porozumienia, w tym wypadku na posiedzeniu Zgromadzenia wszystkie zainteresowane państwa przedstawią przed forum Zgromadzenia wszystkie usiłowania, jakie poczyniły każde z nich w kierunku osiągnięcia porozumienia.

Oświadczenie to, niesłuchanie ważne, wykazuje, że w razie, gdyby doszło do zerwania, to odpowiedzialność Niemiec za zerwanie zostałaby stwierdzona z Trybunału Zgromadzenia.

Czesi o położeniu.

Czeska gazeta „Narodni Oswobodzeni” pisze na marginesie obrad genewskich: Ani Polska, ani Hiszpania nie wywołują trudności w Lidze Narodów. Polska postępuje bardzo mądrze i rozważnie, nie przeciągając struny i nie stawiając położenia na ostrzu noża, ponieważ wie, jakie szkody w prestiżu międzynarodowym przyniosłaby jej ewentualna porażka, zawsze możliwa, pomimo przyjaznego i lojalnego poparcia Francji. Inaczej postępuje Hiszpania. Jest jasne, że Hiszpania wstąpiła w szranki, czyniąc ze swej sprawy sprawę prestiżu państwowego. Hiszpania nie jest jednak główną przeszkodą w porozumieniu. Przeszkodą tą są niemal wyłącznie Niemcy i Szwecja.

Co mówi kanclerz Luther?

Kierownicy delegacji niemieckiej Luther i Stresemann w rozmowie z dziennikarzami wyluszczyli niemiecki punkt widzenia, występując przedewszystkiem przeciwko twierdzeniu, iż za obecne położenie ponoszą odpowiedzialność tylko Niemcy.

Kanclerz Luther oświadczył przedstawicielowi Szwajcarskiej Agencji Telegraficznej, że dla Niemiec

położenie jest jasne i proste. Delegacja niemiecka przybyła do Genewy, aby w zgodzie z parlamentem i opinią publiczną Niemiec wstąpić do Ligi Narodów. W Locarno przyrzeczono Niemcom miejsce w Radzie Ligi bez żadnych ostrzeżeń. Postawione nam t. zn. jeszcze przed wstąpieniem naszym do Ligi, żądanie, byśmy zgodzili się na utworzenie nowych miejsc w Radzie, jest dla nas niezrozumiałe, gdyż najpierw Niemcy muszą otrzymać miejsce w Radzie. W swoim czasie uczestnicy paktu reńskiego domagali się zwiazania układu o bezpieczeństwie ze sprawą wejścia Niemiec do Ligi. Ta okoliczność czyni jeszcze bardziej niezrozumiałym żądanie, postawione nam w ostatniej chwili przez mocarstwa, które podpisały pakt abyśmy przed swym przyjęciem wyrazili zgodę na pewną zmianę organizacji Ligi. Zgoda parlamentu niemieckiego i niemieckiej opinii publicznej na wstąpienie do Ligi opiera się na jednoczesnym przyznaniu nam miejsca w Radzie. Delegacja niemiecka od samego początku stawiała sprawę jasno. Niezrozumiałe są również dla nas czynione dziś usiłowania zrzucaania na Niemcy odpowiedzialności za to skomplikowane położenie, jakie wytworzyło się na skutek żądań drugiej strony.

Kretactwa Stresemanna.

„Journal de Geneve” zamieszcza artykuł Stresemanna, który oświadcza, iż obecne nieporozumienie stanowi tylko przesłanie wewnętrzne Ligi Narodów, lecz bynajmniej nie przesłanie stosunków Ligi Narodów z Niemcami. Obecne położenie przypisywać należy stanowisku zajętemu przez Szwecję. Rzesza — pisze Stresemann — nie sprzeciwiałaby się w zasadzie wejściu Polski i po przystąpieniu do Rady nie będzie kozystać z prawa weta przeciwko jej rozszerzeniu.

Co sądzą Francuzi o polityce Stresemanna?

Pisma paryskie uważają naogół, że położenie w Genewie nie uległo zmianie. Jednakże „Oeuvre” zaznacza, że rokowania z Rzeszą, które zostały właściwie zerwane, podjęto na nowo. Korespondent „Matina”

pisze: Taktyka Stresemanna polega na oderwaniu od Francji jej przyjaciół, aby uczynić ich zobowiązanymi wobec Niemiec oraz aby przystąpić do rokowań z Polską, mając wszystkie atuty w ręku.

Polska w miejsce Szwecji?

„Neues Wiener Journal” donosi z Genewy, że szwedzki minister spraw zagranicznych Unden miał w porozumieniu ze swoim rządem zaproponować sekretarzowi generalnemu Ligi Narodów rezygnację Szwecji z niestałego miejsca w Radzie Ligi na korzyść Polski.

Wiadomość ta wydaje się nieprawdopodobną; podajemy ją tylko z obowiązku dziennikarskiego.

Niemcy przeciwko Polsce.

Genewski korespondent „Petit Parisien” pisze, iż Luther i Stresemann przekonali się, że ich nieprzejądane stanowisko wywarło na większości Zgromadzenia Ligi przykre wrażenie. Odpowiedzialność polityków niemieckich zwiększyła się jeszcze bardziej, gdy przeciwstawili się oni spontanicznej propozycji niektórych państw zerzeczenia się miejsca z wyboru na rzecz Polski.

Stanowczość Brianda.

Według sprawozdawcy „Echo de Paris”, Briand zajął następujące stanowisko: Jeżeli do wotum nie będzie osiągnięty kompromis, to cała sprawa przedstawiona zostanie Ogólnemu Zgromadzeniu Ligi i Francja, odzyskawszy swobodę działania, zgłosi reżolucję, wyrażającą formalne veto przeciwko kandydaturze Niemiec do Rady Ligi.

Niepewność położenia.

Korespondent „Matina” pisze: Jeżeli Rzesza odrzuci załatwienie sprawy, to Rada Ligi powinna uchwalić wniosek, odraczający całą sprawę włącznie z przyjęciem Niemiec do Ligi. Taki wniosek, umotywowany w dyskusji na Ogólnym Zgromadzeniu, ma, jak się zdaje, zapewnione poparcie Francji, Włoch, Czechosłowacji, Brazylii, Hiszpanii i Urugwaju, a więc wystarczającej większości.

W sprawie szkód wyrządzonych przez Niemcy na Pomorzu.

Biurowództwo przy Okręgu Centralnym ZOKZ. podaje do wiadomości osób, które zgłosiły swe pretensje o uzyskanie odszkodowania od Niemiec za wyrządzone przez organy rządowe i bojówki niemieckie straty, co następuje:

W marcu ub. roku zgłoszony został do Mieszanego Trybunału Rozjemczego polsko niemieckiego w Paryżu imienny spis osób, które zarejestrowały swe pretensje w ZOKZ. Jednocześnie wysłane zostały 42 typowe powództwa, reprezentujące wszystkie możliwe wypadki poszkodowania. W ten sposób rozstrzygnięcie przez Trybunał tych spraw typowych przesądzi niejako o losie wszystkich spraw.

Obecnie, stosownie do obowiązującego regulaminu Trybunału, odbywa się w wymienionych sprawach typowych postępowanie piśmienne, w czasie którego Niemcy zgłaszają swe uwagi i zarzuty w odpowiedziach na powództwa.

Dopiero po ukończeniu postępowania piśmiennego, które potrwa jeszcze czas dłuższy, oczekiwać będzie można wyznaczenia terminu ustnej rozprawy przed Trybunałem.

Wskutek długotrwałości procedury nie można jeszcze w chwili obecnej nawet w przybliżeniu oznaczyć, kiedy nastąpi decyzja Trybunału, a tembardziej trudno przewidzieć, czy będzie ona we wszystkich sprawach przychylna.

Wobec niemożliwości odpowiadania na listy każdego z petentów z osobna, uprasza się o niekierowanie zapytań co do poszczególnych spraw do Biura powództwa przy Okręgu Centralnym ZOKZ.

Również nie jest celowym zwracanie się do ZOKZ. o udzielenie zaliczek na poczet przyszłego odszkodowania, które wypłacone będzie przez Rząd niemiecki i dopiero po przychylniej decyzji w tej mierze Trybunału.

Osobom, które zarejestrowały swe pretensje w biurze ZOKZ. w Grudniądzu informacji udziela biuro Okręgu Pomorskiego ZOKZ. w Toruniu, Franciszkańska 14.

Sprawy polskie.

Odnaczenie ppulk. Trzaska Durskiego.

Minister obrony narodowej Striżbny odznaczył krzyżem komand. orderu „Lwa Białego” ppulk. Antoniego Trzaskę Durskiego, attaché wojskowego przy poselstwie polskiem w Pradze.

Parlamentarzyści francuscy za miejscem dla Polski.

Francuskie koła parlamentarne stoją na stanowisku konieczności udzielenia Polsce stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów. Deputowany Locquin w imieniu grupy parlamentarnej francuskiej wystosował do „Association de France et Gracie Bretagne” odezwę, skierowaną do lorda Derby, prezesa „United Association of Great Britain and France”. W odezwie tej p. Locquin uzasadnia słuszność żądań Polski, podkreślając, iż pokojowość stosunków polsko niemieckich zależy od zapewnienia obu państwom równorzędnego stanowiska w Lidze Narodów.

W odpowiedzi na tę odezwę sekretarz „United Association” nadesłał z Londynu wyjaśnienia, w których stwierdza stanowczo, że opór pewnej części opinii

angielskiej, nie dotyczy kandydatury Polski, lecz jest następstwem opozycji w dziedzinie polityki wewnętrznej Wielkiej Brytanii. Następnie sekretarz stowarzyszenia oświadcza, że zachowanie się grupy parlamentarnej francusko-polskiej wywołało w Anglii wielkie zainteresowanie. Wszystkim angielskim przyjaciółom Francji i Polski zależy na niestrudnianiu zadań, stojących przed Chamberlainem w Genewie. Pismo kończy się zapewnieniem dołożenia wszelkich starań w celu zacieśnienia przyjaznych stosunków między Francją, Polską i Anglią.

Łódź otrzymała dwa i pół miliona złotych pożyczki.

Na uruchomienie robót kanalizacyjnych magistrat łódzki otrzymał od rządu pożyczkę w wysokości 2 i pół miliona złotych. Pierwsza rata tej pożyczki w kwocie 300 tys. zł. została wypłacona do rąk wojewody Darowskiego. W ten sposób roboty kanalizacyjne, przy których znajduje zatrudnienie około 1000 bezrobotnych, zostaną podjęte już w ciągu bieżącego tygodnia.

W sprawie budowy nowych dróg kolejowych.

Dnia 12 lutego odbyło się posiedzenie Komitetu nowobudujących się kolei Państwowej Rady Kolejowej pod przewodnictwem p. inż. Stanisława Rybickiego, na którym Komitet wydał opinię o zarzynie ustawy dla koncesjonowania i subwencjonowania budowy kolei miejscowego znaczenia na podstawie projektów, opracowanych przez Ministerstwo Kolei i p. Dr. Leopolda Stahla, z prośbą o najrychlejsze wniesienie projektu ustawy do Sejmu.

Następnie Komitet uznał potrzebę zorganizowania „Towarzystwa Powierniczego” dla budowy i finansowania dróg komunikacyjnych, a specjalnie kolei miej-

miejsowości p. woj. przybył o godz. 4 po południu do Działdowa, gdzie zwiędził miejskie zakłady oraz m. i. ochronę dla dzieci sybirskich, gdzie niesiety zauważył wiele braków, a dzieci w wielkim zaniedbaniu. Braki te spowodowane były nie złą wolą, lecz brakiem niedostatecznego nadzoru i większego zainteresowania. Obecność p. wojewody ludność miejscowa witała wszędzie nietylko serdecznie, ale wprost owacyjnie. Takie niespodziewane wizytacje mają bezwarunkowo daleko większe i lepsze skutki, i prędzej prowadzą do pożądanego celu, niż wizyty zapowiadane uprzednio oficjalnie.

Z dalszych stron.

Płock (Biskup marjawicki skazany za bluźnierstwo). W płockim sądzie okręgowym zapadł wyrok w sprawie arcybiskupa marjawickiego Jana Marji Kowalskiego, skazujący go na 1 rok twierdzy z art. 73 K. K. część I. Winny bluźnierstwa przeciwko Bogu w utworze drukowanym. Prokurator żądał natychmiastowego aresztowania skazanego do czasu uprawomocnienia wyroku. Sąd przychylił się w zasadzie do tego wniosku zdecydował jednak zwolnić skazanego za kaucją w wysokości 500 zł. Proces wywołał wielkie zainteresowanie w mieście. Przebieg rozprawy był spokojny.

Ostatnie telegramy.

Z walk w Maroku.

W czasie ostatnich walk w rejonie Tetuanu nieprzyjacieli miało przeszło 600 zabitych i rannych.

Trzęsienie ziemi w Południowej Ameryce

W Lima (Peru) nastąpił wstrząs podziemny, który wywołał duże spustoszenie. Przewody telefoniczne są zniszczone.

Wybuch pocisku.

„Trybuna“ donosi ze Spezi, iż podczas próbnego strzelania na pokładzie torpedowca „Carini“ wybuchł pocisk w łożysku armaty. Dwóch marynarzy zostało zabitych, a jeden ciężko ranny.

Ruch w Towarzystwach.

Chojnice. Baczność P. Z. K. I. Nadzwyczajne zebranie członków i sympatyków odbędzie się w piątek dnia 19. 3. 1926 r. w lokalu p. Jazdzewskiego o godzinie 19 wiecz. Przybędzie mówca z Wydziału Wykonawczego z Warszawy. O liczny udział prosi Zarząd.

Chojnice. Zebranie miesięczne Związku Drużyn Konduktorskich odbędzie się dnia 17 marca br. o godz. 18.30 w lokalu p. Smej. Przedtem o godz. 17.30 zebranie zarządu Z. D. K. w wyżej wymienionym lokalu.

Oprybycie kompletnego zarządu i wszystkich członków wolnych od służby prosi Zarząd.

Chojnice. Tow. śpiewu „Lutnia“. W czwartek dnia 18 bm. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w hotelu p. Kalety roczne walne zebranie tow. „Lutnia“. O przybycie wszystkich członków czynnych i nieczynnych, oraz zwolenników idei śpiewackiej prosi Zarząd.

Chojnice. Związek Urzędników Kolejowych koło Chojnice dnia 16 bm. o godz. 19 tej w sali p. Jazdzewskiego zebranie miesięczne. Członków wolnych od zajęć służbowych przybycie pożądané. Zarząd.

Czersk. Walne zebranie Tow. Woj. i Powst. odbędzie się we wtorek 16 bm. o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Jagalskiego. Wzywa się więc wszystkich członków do punktualnego stawienia się. Wolność! Zarząd.

Wielowiec, pow. Sępólno. Zebranie Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w czwartek dn. 18 bm. o godz. 7 mej wieczorem na sali p. Grunaua. Przybycie wszystkich członków konieczne. Komendant.

Szataryp, pow. kościerski, Kółko Rolnicze. Zebranie Kółka odbędzie się w niedzielę dnia 21 bm. o godz. 18 tej w Szatarypach w lokalu zwykłym. Zarząd.

Giełda Gdańska.

100 złotych. 65.79 gułd. gd.

Kurs dolara w Warszawie.

dolar 7.80 zł.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor naczelny: Leon Formański
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski.
Drukarniemi i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego.“ w Chojnicach.

W dniu 13 marca br. zmarł ś. p.

Karol Stamm

członek Rady Miejskiej w Chojnicach.

W dniu 14 marca br. zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku przy gorliwym wypełnieniu obowiązku służbowego ś. p.

Jan Augustyński

zawidowca odcinku drogowego P. K. P. radny miasta Chojnic.

Zmarli spełniali obowiązki radnego sumiennie i gorliwie.

Cześć ich pamięci.

Chojnice, dnia 15. marca 1926 r.

(—) **Kopicki,**
przewodniczący.

ś. p.

Dnia 13 marca nieubłagana śmierć zabrała z naszych szeregów drogiego kolegę

Karola Stamma

Jako współzałożyciel i były II przewodniczący klubu, stał wiernie pod sztandarem naszego stowarzyszenia.

Jego zamiłowanie do sportu i koleżeńskości nigdy nie zapomnimy.

Cześć jego pamięci!

Klub Żeglarski Chojnice.

KINO NOWOŚCI

We wtorek, dn. 16 bm. o godz. 8.

Salambo

(Smiertelna miłość)

Tragedja z dziejów Kartaginy w 7 olbrzymich i monumentalnych aktach według słynnego romansu G. Flauberta.

W roli głównej: **Jeanne de Balzac,** najpiękniejsza z artystek Paryskich.

Dramat monumentalny z dziejów starożytnej Kartaginy!

Cud techniki i reżyserji!

Na sprzedaż.

Z powodu likwidacji Tow. Akc. Garbarnie Parowe W. Sawicki i Ska. następujący obiekt:

Cegielnia i nieruchomość, była garbarnia w Włoczkowcu na Pomorzu, Willa z ogrodem o 13 pokojach z kuchnią,

nadające się jakoby bardzo dogodnie dla wszelkiego innego rodzaju przemysłu.

Cena bardzo korzystna, okazja rzadka.

Bliższych wiadomości udziela p. W. Sawicki, likwidator Tow. Akc. w Opalenicy, Poznańska 38, Poznańskie.

PP. reflektantów uprasza się o zgłoszenia piśmienne wprost do likwidatora

Wacław Sawicki

Imieniem Tow. Akc. w likwidacji.

Kuchonka gazowa
(2 płomienie)

gramofon

1 stół

stół do rozciągania

łóżko dla służby

i szafa ze szklą

z powodu wyprowadzenia

się tanto na sprzedaż

Adres wskaże ekspedycja

Dzieln. Pom. 648

Umiebl. pokój

z utrzymaniem

od 1 kwietnia do wy-

najęcia. 651

Ramy 17.

Z dniem dzisiejszym przejąłem z powrotem

interes detaliczny opałem

I polecam się z dostawą, węgla, koksu i drzewa opałowego, z podwórza i do domu.

Ignacy Piotrkowski

Dworcowa 21.

Telefon 51.

Ogłaszajcie w „Dzienniku Pomorskim.“

Przetarg przymusowy
w środę dnia 17 marca br.
o godz. 11 przedp. na podwórzu ul. Młyńskiej nr. 20
1 koń roboczy
najwięcej dającym za gotówkę. 652
Wiśniewski,
kom. sądowy Chojnice.

Garnitury klubowe
w skórze (antyk wołowa)
od 100 złotych tylko
pierwszorządne wykonanie
Wojciech Nogajewski
647] tapicer i dekorator
ul. Dworcowa 2 i p.

Przyjmie się kilka osób na
obiady

Strzelecka nr. 8 part.

STENOgrafji wyuczają
wszystkich listowni
nie bezpłatnie, celem
propagandy.
Instytut Stenograficzny
Antoniego Wojnara.
Warszawa Krucza 26.

Zajemnica
przyszłego życia!!

Checesz być szczęśliwym w życiu i wiedzieć swą przyszłość, w jaki sposób zdobyć dobrobyt? Nadesłaj natychmiast: charakter pisma swego, rok i miesiąc urodzenia, stan rodzinny, zawodowy, wiek, kolor włosów, kolor oczu, kształt nosa, kształt uszu, kształt twarzy, kształt ciała, kształt włosów, kształt paznokci, kształt skóry, kształt włosów, kształt paznokci, kształt skóry, kształt włosów, kształt paznokci, kształt skóry.

Analizę wysyłam po otrzymaniu 5 złotych.

Adresować:

Warszawa 1. Plac Napoleona
Skrzynka pocztowa Nr. 303.
J. Wyspański.

Tysiące podziękowań z kraju i zagranicy. 638

Poszukuje się od 1-go kwietnia dobre poleconej pierwszej

pokoju

ze wsi najchętniej z ładnym wyposażeniem. Kandydatki skromne z kilkoletnią już praktyką o miłym charakterze, uprasza się przesać odpisy świadectw i warunki pod adresem

Majątność Trzeizany,
pow. Sępólno. 636